

KUMONISAMA

1 Kumonisama ya Yezu Klistu, yina Nzambi pesaka yandi sambu na kusonga na ba mpika na yandi mambu yina fetele kukuma ntama mingi ve ; ye yandi zabisaka yo, na kutindaka yo na nzila ya wanzio na yandi, na mpika na yandi Yoani, 2 yina taka kimbangi ya ndinga ya Nzambi ye ya kimbangi ya Yezu Klistu, [ya] mambu yonso yina yandi monaka.

3 Kiese na yina ke kutanga ye ba yina ke kuwa ba ndinga ya mbikudulu ye ba yina ke kubumba mambu yina me kusonama na kati na yo, sambu ntangu me finama !

4 Yoani, na mabundu nsambwadi yina ikele na Aziya : Dienga ye ngemba na beno, ya me katuka na yina ikele¹, ye yina vandaka, ye yina ke kwisa², ye katuka na ba Mpeve nsambwadi yina ikele na ntwala ya kiti na yandi ya kimfumu, 5 ye katuka na Yezu Klistu, mbangi ya nkwickisi, mbutami ya ntete ya ba fwa, ye mfumu ya ba ntotila ya insi—ntoto ! Na yina ke kuzolaka beto, ye yina sukulaka beto na masumu na beto na menga na yandi ; 6 — ye yandi kumisaka beto kimfumu mosi, ba nganga—Nzambi sambu na Nzambi na yandi ye Tata na yandi ; — na yandi nkembo ye ngolo na ba mvu ya ba mvu ! Amen.

7 Tala, yandi ke kwisa ti matuti, ye disu yonso ta kumona yandi, ye ba yina tobulaka yandi ; ye makanda yonso ya ntoto³ ta kudila sambu na yandi. E, amen.

8 Mono, mono ikele alafa ye omega⁴, ke kutuba *Mfumu Nzambi, yina ikele, ye yina vandaka, ye yina ke kwisa, Nkwa ngolo yonso.

9 Mono, Yoani, yina ikele mpangi na beno ye yina ke vukana ti beno na mpasi ye na kimfumu ye na kukanga ntima na Yezu, mono vandaka na kisanga ya bo ke bingaka Patimosi, sambu na ndinga ya Nzambi ye sambu na kimbangi ya Yezu Klistu.

10 Mono vandaka kati na Mpeve, na kilumbu ya Mfumu⁵, ye mono kuwaka na nima na mono mungungu mosi ya nene, bonso ya mpungi, na kutubaka : 11 Yina nge ke kumona, sonika yo na mukanda ye tinda yo na mabundu nsambwadi : Na Efezo, ye na Similina, ye na Pelengamo, ye na Tiatila, ye na Salade, ye na Filadelifia, ye na laodikia⁶.

12 Ye mono balukaka sambu na kutala mungungu yina vandaka kutubila mono ; ye, ya mono balukaka, ye mono monaka minda nsambwadi ya wolo, 13 ye na kati—kati ya minda [nsambwadi] [muntu mosi] ya kufwanana na Mwana ya muntu⁷, ya kulwata mwewela mosi tii na bitambi, ye

¹ Mutindu ya yina yandi ikele.

² Yina ke tendula "yina ke kwisa " tala Mat 11, 3 ; Ebel 10, 37 ; Luk 1, 30.

³ To : Ya insi ; tala lukaya Mat 5, 5b.

⁴ Kisono ya ntete ye ya nsuka ya ndandani ya bisono na ki Geleki.

⁵ Kilumbu ya Mfumu (lumingu).

⁶ Ba mbanza nsambwadi ya Aziya (tala nzila ya kutanga 4)

⁷ To : Na Mwana ya muntu ; Dan. 7, 13.

ya kulgata mukaba ya wolo na ntulu. 14 Ntu na yandi ye nsuki na yandi vandaka mpembe bonso mika ya ma meme ya mpembe, bonso mvula ya mpembe ; ye meso na yandi, bonso nsemo ya tiya ; 15 ye bitambi na yandi, ya kufwanana na nsongo¹ ke kungenga, bonso ya kuyokama na tiya ya fulu ya ngolo ; ye mungungu na yandi, bonso mungungu ya ba masa ya nene. — 16 Ye yandi vandaka ti ba mbwetete nsambwadi na diboko na yandi ya kibakala ; ye na munoko na yandi vandaka kubasika mbele ya nsongi ya meno zole ; — ye ilungi na yandi, bonso ntangu [ntangu] yo ke kungenga na ngolo na yo.

17 Ye, ntangu mono monaka yandi, mono bwaka na makulu na yandi bonso muntu ya kufwa ; ye yandi tulaka diboko na yandi ya kibakala na zulu na mono, na kutubaka : Kuwa boma ve ; mono, mono ikele ya ntete ye ya nsuka, ye ya ke kuzinga ; 18 ye mono fwaka ; ye tala, mono ke kuzinga ba mvu ya ba mvu ; ye mono ke kusimba ba fungula ya lufwa ye ya Hadesi. 19 Sonika mpi mambu yina nge me kumonaka, ye mambu yina ikele, ye mambu yina fetele kukuma na nima ya yai. 20 Diswekamu ya ba mbwetete nsambwadi ya nge me monaka na diboko na mono ya kibakala, ye minda nsambwadi ya wolo : Ba mbwetete nsambwadi ikele ba wanzio² ya mabundu nsambwadi, ye minda nsambwadi ikele mabundu nsambwadi.

2

Na wanzio² ya dibundu yina ikele na Efezo, sonika : Tala yina ke kutuba yina me kusimba ba mbwetete nsambwadi na diboko na yandi ya kibakala, yina ke kutambula na kati—kati ya minda nsambwadi ya wolo :

2 Mono kuzaba ba mbuma ya kisalu na nge, ye kisalu na nge, ye kukanga ntima na nge, ye nde nge lenda kundima bantu ya mbi ve ; ye ngemekaka ba yina ke tubaka nde bo ikele ba ntumwa ye bo ikele yo ve, ye nge monaka bo bantu ya luvunu ; 3 ye nge ikele na kukanga ntima, ye nge kangaka ntima na [ba mpasi] sambu na zina na mono, ye nge lembaka ve ; 4 kansi diambu ya mbi ya mono ikele na yo sambu na nge na yai nde nge yambulaka zola na nge ya ntete. 5 Yibuka mpi katuka wapi nge me kubwa, ye balula ntima, ye sala bisalu ya ntete ; kana ve, mono ke kwisa na nge, ye mono ta kukatula mwinda na nge na kisika na yo, kaka kana nge kubalula ntima ve. 6 Kansi nge ikele na yai, nde nge ke kuyekula bisalu ya ba Nikolayiti, yina mono mpi mono ke kuyekula.

7 Nde yina ikele na makutu ya kuwa yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu. Na yina ta kununga, mono ta kupesa yandi na kudia nti ya luzingu yina ikele na Paladisu ya Nzambi.

8 Ye na wanzio ya dibundu na Similina, sonika : Tala ke kutuba ya ntete ye ya nsuka, yina fwaka ye yina bakaka diaka luzingu :

9 Mono kuzaba mpasi na nge, ye bunsukami na nge (kansi nge ikele mvwama), ye kusahula³ ya ba yina ke tubaka nde bo ikele ba Yuda ; ye

¹ Tala lukaya Mat. 10, 9.

² To : Binati nsangu, kinati nsangu.

³ To : Kuvwenza.

bo ikele yo ve, kansi bo ikele sinagoga ya satana. 10 Kuwa boma ve na mambu yina nge fetele kumona mpasi. Tala, diabulu ta kulosa [ndambu ya bantu] kati na beno na boloko, na mpila nde beno kumekama : Ye beno ta kuvanda ti kuniokulama ya bilumbu kumi. Vanda nkwickisi tii na lufwa ye mono ta kupesa nge mpu ya lukumu ya moyo.

11 Yina ikele na makutu ya kuwa yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu. Yina ta kununga ta kumona mpasi ve na lufwa ya zole.

12 Ye na wanzio ya dibundu yina ikele na Pelengamo, sonika : Tala yina ke kutuba yina ikele na mbele ya nsongi ya meno zole :

13 Mono kuzaba na wapi nge ke kuzinga, pana ikele kiti ya kimfumu ya Satana ; ye nge ke kusimba ngwi zina na mono, ye nge buyaka ve lukwikilu na mono, ata na bilumbu yina Antipasi vandaka mbangi na mono ya nkwickisi, yina bo kufwaka kati na beno, kuna Satana ke zingaka. 14 Kansi mambu ya mbi mono ikele na yo sambu na nge : Ikle nde nge ikele kuna ti bantu yina ke kangama na malongi ya Balami, yina vandaka kulonga malongi na Balaki na kulosa ditadi ya kubula dibaku na ntuala ya bana ya Isalaele, sambu nde bo kudia bima ya bo me kupesa nkayilu na biteki yen de bo kuta bizumba¹. 15 Mutindu yina nge ikele na bo, nge mpi, ba yina ikele na malongi ya ba Nikolayiti mutindu mosi. 16 Balula ntima mpi, kana ve mono ke kwisa na nge nswalu, mono ta kunwanisa bo na mbele ya meno ya munoko na mono.

17 Nde yina ikele na makutu yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu. Na yina ta kununga, mono ta kupesa yandi mana ya kubumbama, ye mono ta kupesa yandi ditadi ya mpembe, ye, na zulu ya ditadi, zina mosi ya mpa ya kusonika, yina muntu ve kuzaba, kaka yina ke kubaka yo.

18 Ye na wanzio ya dibundu yina ikele Tiatila, sonika : Tala yina ke kutuba Mwana ya Nzambi, yina meso na yandi ikele bonso nsemo ya tiya, ye bitambi na yandi ikele ya kufwanana na nsongo ya ke kungenga :

19 Mono kuzaba bisalu na nge, ye zola na nge, ye lukwikilu na nge, ye kisalu na nge, ye kukanga ntima na nge, ye bisalu na nge ya nsuka yina kuluta yina ya ntete. 20 Kansi diambu ya mbi mono ikele na yo sambu na nge, [na yai] nde nge ke kubika nketo Yezabele kusala yina ke kutuba nde yandi ikele mbikudi ; ye yandi ke kulonga ye ke kuvidisa ba mpika na mono [na kubenda bo] na kuta bizumba ye na kudia bima ya me kuperesama nkayilu na biteki. 21 Ye mono pesaka yandi ntangu na mpila nde yandi kubalula ntima ; ye yandi ke kuzola kubalula ntima ve na bizumba na yandi. 22 Tala, mono ke kulosa yandi na mbeto, ye ba yina ke kuta bizumba ti yandi, na kuniokulama ya ngolo, kana yandi kubalula ntima ve na bisalu na yandi ; 23 ye mono ta kufwa bana na yandi ; ye mabundu yonso ta kuzaba nde ikele mono yina ke bakisaka mbote—mbote mabanza ye ba ntima ; ye mono ta kupesa na beno konso muntu mpila ya bisalu na yandi. 24 Kansi na beno mono ke kutuba, na ba nkaka ba yina ikele na Tiatila, ba yina yonso yina ikele ve na malongi yai, ba yina zabaka ve mudindu ya Satana, bonso bo ke kutuba : Mono ke kutula beno kizitu ya nkaka ve ; 25 kansi kaka, yina beno ikele na yo, beno simba yo ngwi tii kuna mono ta

---

¹ Kut. 25, 1—3 ; 31, 16. Zina bonso kidimbu ya bo me baka na yina tubamaka na ntotila ya nketo, nketo ya Akabi ; tala 1 Ntot. 16, 31 ; 19, 1—2 ; 2 ba Ntot. 9, 22. 30—37.

kwisa. 26 Ye yina ta kununga, ye yina ta kukeba bisalu na mono tii na nsuka, — mono ta kupesa yandi kiyeka na zulu ya makanda ; 27 ye yandi ta kutwadisa bo ti mvwala¹ ya kibende, bonso bo ke pasulaka ba nzungu ya ntoto, mutindu nde mono mpi mono bakaka na Tata na mono ; 28 ye mono ta kupesa yandi mbwetete ya suka.

29 Nde yina ikele na makutu ya kuwa yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu.

3 Ye na wanzio ya dibundu yina ikele na Salade, sonika : Tala yina ke kutuba yina ikele na ba Mpeve ya Nzambi nsambwadi ye ba mbwetete nsambwadi :

Mono me zaba bisalu na nge, — nde nge ikele ti zina ya kuzinga, ye nge me fwaka. 2 Kangula meso, ye sidikisa yina me kubika, yina ke kwenda na kufw, sambu mono me kumona bisalu na nge ya kulunga ve na ntwala ya Nzambi na mono. 3 Yindula mpi inki mutindu nge yambaka ye waka, ye keba², ye balula ntima. Kana mpi nge kukangula meso ve, mono ta kwisila [nge] bonso muyibi, ye nge ta kuzaba ve na inki ntangu mono ta kwisila nge. 4 Kansi nge ikele na mwa ba zina na Salade ba yina kumisaka bilele na bo mvindu ve ; ye bo ta kutambula ti mono na [bilele] ya mpembe, sambu bo kufwana na yo.

5 Yina ta kununga, yandi yina ta kulwatisama bilele ya mpembe, ye mono ta kuvwanza ve zina na yandi na mukanda ya moyo, ye mono ta kutuba zina na yandi na ntwala ya Tata na mono ye na ntwala ya ba wanzio na yandi.

6 Nde yina ikele na makutu yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu.

7 Ye na wanzio ya dibundu yina ikele na Filadelicia, sonika : Tala yina ke kutuba yina ikele santu, muntu ya kieleka, yina ikele ti nsabi ya Davidi, yina ke kangula ye mosi ve ta kukanga, yina ke kukanga ye muntu mosi ve ta kangula :

8 Mono me kuzaba bisalu na nge. Tala, mono tulaka na ntwala na nge kielo ya kukangula³ yina muntu mosi ve lenda kukanga, sambu nge ikele na ngolo fioti, ye nge bumbaka ndinga na mono, ye nge buyaka zina na mono ve. 9 Tala, mono ke kupesa [na ba yina] ya sinagoga ya Satana ba yina ke kutubaka nde bo ikele ba Yuda, —ye bo ikele yo ve, kansi bo ke kukusa ; tala, mono ta kunata bo ye bo ta kufukama na ntwala ya makulu na nge, ye bo ta bakisa nde mono mono zolaka nge. 10 Sambu nge bumbaka ndinga ya kukanga ntima na mono, mono mpi mono ta kubumba nge na ntangu ya kumekama yina ta kwisa na ntoto ya bantu ke kuzinga. 11 Mono ke kwisa nswalu⁴ ; simba ngwi yina nge ikele na yo, na mpila nde muntu mosi ve kubaka mpu na nge ya lukumu.

12 Yina ta kununga, mono ta kusala yandi dikunzi na tempelo⁵ ya Nzambi na mono, ye yandi ta kubasika diaka ve na nganda kimakulu ; ye mono ta kusonika na zulu na yandi zina ya Nzambi na mono, ye zina ya

¹ Sceptre, bâton de commandement.

² To : Nge keba.

³ Na kutuba ya mbote, yina vandaka, ye yina ke bika ya kukangula (*na kufwanisa ti nzila ya kutanga 7 : Yina ke kangula ye mosi ve lenda kanga*).

⁴ Nswalu—nswalu

⁵ Nzo kiben ; tala lukaya Mat. 23, 16. ; awa tii na kumonisama yonso.

mbanza ya Nzambi na mono, ya Yeluzalemi ya mpa yina ke kulumuka katuka na zulu katuka na Nzambi na mono, ye zina na mono ya mpa.

13 Nde yina ikele ti makutu yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu.

14 Ye na wanzio ya dibundu yina ikele na Laodikia, sonika : Tala yina ke kutuba Amen, mbangi ya nkwickisi ye ya kieleka, luyantiku ya kuganga ya Nzambi :

15 Mono me kuzaba bisalu na nge, —nde nge ikele ata madidi ve ata tiya ve. Mono kuzola nde nge kuvanda to madidi to tiya ! 16 Mutindu yina, sambu nge ikele kididi¹ ye nde nge ikele ata madidi ve ata tiya ve, mono ta kuluka nge na munoko na mono. 17 Sambu nge ke kutuba : Mono ikele mvwama, ye mono me kudivwamisaka, ye mono ikele na mfunu ya kima ve ; ye nde nge kuzaba ve nde , nge, nge ikele muntu ya mpasi ye muntu ya mawa, ye nsukami, ye kifwa meso, ye kinkonga, 18 mono ke longisila nge na kusumba na mono wolo ya bo me lutisa na tiya, na mpila nde nge kukuma mvwama, ye bilele ya mpembe, na mpila nde nge kulwata ye nde nsoni ya kinkonga na nge kumonisama ve, ye nkisi ya meso sambu na kupakula meso na nge, na mpila nde nge kumona. 19 Mono, mono ke nganinaka ye mono ke pesaka ndola na ba yina yonso mono ke zolaka ; vanda mpi na mpusa ya ngolo [sambu na Nzambi] ye balula ntima ; 20 tala, mono ke telama na kielo ye mono ke kokutila : Kana muntu mosi kuwa mungungu na mono ye yandi kangula kielo, mono ta kota na nzo na yandi ye mono ta kudia ti yandi, ye yandi ti mono.

21 Yina ta kununga, —mono ta kupesa yandi na kuvanda ti mono na zulu ya kiti ya kimfumu na mono, bonso mono mpi mono nungaka ye mono me kudivandisaka ti Tata na mono na zulu ya kiti ya kimfumu na yandi.

22 Nde yina ikele na makutu yandi kuwa yina Mpeve ke kutuba na mabundu.

4 Na nima ya mambu yai, mono monaka : Ye tala, kielo mosi ya kukanguka na zulu, ye mungungu ya ntete ya mono waka, bonso ya mpungi na kutubaka ti mono, tubaka : Mata awa, ye mono ta kusonga nge mambu ta kukuma na nima ya yai.

2 Mbala mosi mono vandaka kati na Mpeve : Ye tala, kiti mosi ya kimfumu tulamaka na zulu, ye na kiti ya kimfumu, [muntu mosi] kuvanda ; 3 ye yina vandaka, na kumona yandi, vandaka ya kufwanana na diatadi yasipi ye ya saladionina ; ye kiti ya kimfumu vandaka ya kuziungama na nkongolo, yina na kumona yo, vandaka ya kufwanana na emelode ; 4 ye na nziunga ya kiti ya kimfumu, ba kiti ya kimfumu makumi zole na iya, ye na ba kiti ya kimfumu, ba mbuta makumi zole na iya ya kuvanda, ya kulwata bilele ya mpembe, ye na bantu na bo ba mpu ya lukumu ya wolo. 5 Ye katuka na kiti ya kimfumu ke kubasika ba nsemo ye mingungu ye makelele ya nzasi ; ye [ikele] ba mwinda² nsambwadi ya tiya, na kupelaka na ntwala ya kiti ya kimfumu, yina ikele ba Mpeve nsambwadi ya Nzambi ; 6 ye na ntwala ya kiti ya kimfumu, bonso nzadi mungwa ya kitala—tala, ya kufwanana na kitala—tala ya gedila ya ke monisaka ba ndambu yonso ; ye na kati — kati ya kiti ya kimfumu ye na nziunga ya kiti

¹ Tiède.

² Na bisika ya nkaka : Mwinda ya maboko

ya kimfumu, bibulu iya ya kufuluka na meso na ntwala ye na nima. 7 Ye kibulu ya ntete ikele ya kufwanana na ntambu; ye kibulu ya zole, ya kufwanana na na mwana ya ngombe ; ye kibulu ya tatu ikele na luse bonso ya muntu ; ye kibulu ya iya ikele ya kufwanana na mpongo ya ke pumbuka. 8 Ye na bibulu yina iya, konso kibulu vandaka na mapapu sambanu, ikele, na nziunga ye na kati, ya kufuluka na meso ; ye bo ke kulemba ve ntangu ti mpipa, na kutubaka : Santu, santu, santu, *Mfumu, Nzambi, unkwa ngolo¹ yonso, na yina vandaka, ye yina ikele, ye yina ke kwisa. 9 Ye ntangu bibulu ta kupesa nkembo ye lukumu ye matondo na yina me kuvanda na kiti ya kimfumu, na yina ke kuzinga mvu na ba mvu, 10 ba mbuta makumi zole na iya ta kubwa [na ilungi na bo] na ntwala ya yina me kuvanda na kiti ya kimfumu, ye ta kufukama luse na ntoto na ntwala ya yina ke kuzinga mvu na ba mvu ; ye bo ta kulosa ba mpu na bo ya lukumu na ntwala ya kiti ya kimfumu, na kutubaka : 11 Nge me fwana, Mfumu na beto ye Nzambi na beto, na kubaka nkembo ye lukumu, ye ngolo ; sambu ikele nge muntu gangaka bima yonso, ye ikele sambu na luzolo na nge yo vandaka, ye yo gangamaka.

5 Ye mono monaka na diboko ya kibakala ya yina vandaka² na kiti ya kimfumu, mukanda mosi, ya kusonika na kati ye na nganda, ya kukanga na bidimbu nsambwadi. 2 Ye mono monaka wanzio mosi ya ngolo, na kutubaka na mungungu ya ngolo : Nani me fwana na kukangula mukanda ye na kuzenga bidimbu na yo ? 3 Ye muntu ve, ata na zulu, ata na ntoto, ata na insi ya ntoto, lendaka kukangula mukanda ata kutala yo. 4 Ye mono, mono vandaka kudila ngolo, sambu nde muntu mosi ve monanaka ya kufwana na kukangula mukanda ata kutala yo. 5 Ye mosi ya ba mbuta tubaka na mono : Kudila ve ; tala, ntambu yina ikele ya dikanda ya Yuda³, nsimbulu ya Dawidi, nungaka sambu na kukangula mukanda ye bidimbu na yo nsambwadi.

6 Ye mono monaka na kati—kati ya kiti ya kimfumu ye ya bibulu iya, ye na kati—kati ya ba mbuta, Mwana ya dimeme ya vandaka pana, bonso ya bo me kufwa, na kuvandaka na bibongo nsambwadi ye meso nsambwadi, yina ikele ba Mpeve nsambwadi ya Nzambi, ya me tindama na insi—ntoto mvimba. 7 Ye yandi kwisaka ye bakaka [mukanda] na diboko ya kibakala ya yina vandaka na kiti ya kimfumu. 8 Ye ntangu ya yandi bakaka mukanda, bibulu iya ye ba mbuta makumi zole na iya bwaka na [ilungi na bo] na ntwala ya Mwana ya dimeme, na kuvandaka konso muntu ti nsambi ye ba mbungu ya wolo ya kufuluka na mananasi, yina ikele bisambu ya ba santu. 9 Ye bo ke kuyimba nkunga ya mpa, na kutubaka : Nge me kufwana na kubaka mukanda, ye na kukangula bidimbu na yo ; sambu nge pesamaka bonso nkayilu, ye nge sumbaka sambu na Nzambi na nzila ya menga na nge, ya mabuta yonso, ba ndinga yonso, ye nkangu yonso, ye dikanda yonso ; 10 ye nge kumisaka bo ba ntotila ye ba nganga—Nzambi sambu na Nzambi na beto, ye bo ta kuyala na ntoto.

11 Ye mono monaka : Ye mono waka Mungungu mosi ya ba wanzio mingi na nziunga ya kiti ya kimfumu ye ya bibulu ye ya ba mbuta ; ye ntalu na bo vandaka ba mafunda kumi na mafunda kumi ye mafunda na

¹ Tala Yez. 6, 2—3.

² To : Yina me vanda (*bonso na* 4. 9, 10 ye 5. 13) ; ikele kiyeka : Yina vandaka na kiti ya kimfumu.

³ Luy. 49, 9.

mafunda, 12 na kutubaka na mungungu ya ngolo : Mwana ya dimeme ya pesamaka nkayilu me fwana na kubaka ngolo ya ngolo, ye kimvwama, ye ngangu, ye ngolo, ye lukumu, ye nkembo, ye lusakumunu. 13 Ye mono waka bigangwa yonso ikele na zulu, ye na insi—ntoto, ye na nzadi mungwa, ye bima yonso yina ikele kati na yo, na kutubaka : Na yina me kuvanda na kiti ya kimfumu ye na Mwana ya dimeme, lusakumunu, ye lukumu, ye nkembo, ye ngolo, na mvu ya ba mvu ! 14 Ye bibulu iya vandaka kutuba : Amen ! Ye ba mbuta bwaka [na ilungi na bo] ye pesaka lukumu.

6

Ye mono monaka, ntangu Mwana ya dimeme kangulaka mosi ya bidimbu nsambwadi, ye mono waka mosi ya bibulu iya na kutubaka bonso mungungu ya nzasi : Kwisa [ye tala]. 2 Ye mono monaka : Ye tala mpunda mosi ya mpembe, ye yina vandaka na zulu na yo na kuvandaka na munduki ya tolotolo ; ye mpu mosi ya lukumu pesaminaka yandi, ye yandi basikaka bonso munungi ye sambu na kununga.

3 Ye ntangu yandi kangulaka kidimbu ya zole, mono waka kibulu ya zole na kutubaka : Kwisa [ye mona]. 4 Ye mpunda mosi ya mbwaki ya tiya basikaka ; ye yo pesaminaka na yina vandaka na zulu na yo na kukatula ngemba na ntoto, ye [na kusala] nde bo kudifwa mosi na ya nkaka ; ye mbele mosi ya nene ya meno zole pesaminaka yandi.

5 Ye ntangu yandi kangulaka kidimbu ya tatu, mono waka kibulu ya tatu na kutubaka : Kwisa [ye mona]. Ye mono monaka : Ye tala mpunda mosi ya ndombe ; ye yina vandaka na zulu na yo, na kuvandaka na kitesolo na diboko na yandi. 6 Ye mono waka bonso mungungu mosi na kati—kati ya bibulu iya, na kutubaka : Kiteso¹ mosi ya ble na denali² mosi, ye kiteso¹ tatu ya oloze sambu na denali mosi ; ye kubebisa mafuta to vinu ve.

7 Ye ntangu yandi kangulaka kidimbu ya iya, mono waka [mungungu ya] kibulu ya iya, kibulu ya iya na kutubaka : Kwisa [ye mona]. 8 Ye mono monaka : Ye tala mpunda mosi [na tenta] ya masa ya saka—saka ; ye zina ya yina vandaka na zulu na yo ikele lufwa ; ye hadesi³ vandaka kulanda ti yandi ; ye yo pesaminaka yandi kiyeka na zulu ya ndambu mosi na kati ya ba ndambu iya ya ntoto, sambu na kufwa ti mbele ya meno zole, ye na nzila ya nzala, ye na nzila ya lufwa, ye na nzila ya bibulu mfinda ya ntoto.

9 Ye ntangu yandi kangulaka kidimbu ya tanu, mono monaka na nsi ya diziku ya ba nkayilu, miyo ya ba yina bo fwaka sambu na ndinga ya Nzambi ye sambu na kimbangi yina bo [taka]. 10 Ye bo vandaka kuboka na mungungu ya ngolo, na kutubaka : Tii na inki ntangu, ô Mfumu⁴, santu ye kieleka, nge ke sambisa ve ye nge ke vutula mbela ve ya menga na beto na ba yina ke kuzinga na ntoto ? 11 Ye yo pesaminaka na konso muntu mwewela mosi ya nda ya mpembe ; ye yo tubaminaka bo nde bo kupema diaka mwa—ntangu fioti, tii kuna, ye ba nkundi na bo ya kimpika ye ba mpangi na bo yina bo fetele kufwa bonso bo, kuvanda ya kulunga.

¹ Mesure.

² Mat. 20, 2 (*ntalu ya kuvila ya bima*).

³ *Tala lukaya* Mat. 11, 23.

⁴ *Tala Bis.* 4, 24 *ye lukaya* Luk. 2, 29.

12 Ye mono monaka, ntangu yandi kangulaka kidimbu ya nsambanu : ye kuningana ya nene ya ntoto salamaka, ye ntangu kumaka ndombe bonso ngoto ya mika, ye ngonda kumaka ya mvimba bono menga ; 13 ye ba mbwetete ya zulu bwaka na ntoto, bonso inti ya ba fige ya me nikana na mupepe ya ngolo ke kulosa ntama ba fige ya nsukinina. 14 Ye zulu kudikatulaka bonso mukanda yina ke kudizinga, ye ngumba yonso ye dizanga yonso katulamaka na kisika na yo. 15 Ye ba ntonila ya ntoto, ye bantu ya nene, ye ba mfumu ya binuani, ye ba mvwama, ye bantu ya ngolo, ye mpika yonso, ye muntu [yonso] ya kimpwanza, bumbanaka na bintadi ye na matadi ya nene ya ba ngumba ; 16 Ye bo ke kutuba na ba ngumba ye na matadi ya nene : Beno bwila beto ye beno bumba beto na ntala ya luse ya yina me kuvanda na kiti ya kimfumu ye na ntwala ya makasi ya Mwana ya dimeme ; 17 sambu makasi kilumbu ya nene ya makasi na yandi me kwisa, ye nani lenda telama ?

7 Ye na nima ya yina, mono monaka wanzio mosi ya kutelama na ba nsuka iya ya ntoto, na kukangaka mipepe iya ya ntoto, na mpila nde mupepe mosi ve kubula na ntoto, ata na nzadi mungwa, ata na nti mosi ve. 2 Ye mono monaka wanzio ya nkaka na kutombukaka na kisika ntangu ke basikaka¹, na kuvandaka na kiniemini ya Nzambi ya moyo ; ye yandi bokaka na mungungu ya ngolo na ba wanzio iya, na ba yina pesaminaka na kusala mbi na ntoto ye nzadi mungwa, 3 na kutubaka : Beno kusala mbi ve na ntoto, ata na nzadi mungwa, ata na ba nti, tii kuna beto kutula kidimbu na mbunzu ya ba mpika ya Nzambi na beto. 4 Ye mono waka ntalu ya ba yina tulamaka kidimbu : Mafunda nkama mosi na makumi iya na iya ya kutulama kidimbu ya makanda yonso ya bana ya Izalaele : 5 Na dikanda ya yuda, mafunda kumi na zole ya kutulama kidimbu, na dikanda ya Lubeni, mafunda kumi na zole, na dikanda ya Gadi, mafunda kumi na zole ; 6 na dikanda ya Azeli, mafunda kumi na zole, na dikanda ya Nefatali, mafunda kumi na zole ; na dikanda ya Manase, mafunda kumi na zole ; 7 na dikanda ya Simeoni, mafunda kumi na zole ; na dikanda ya Lewi, mafunda kumi na zole ; na dikanda ya Isakayi, mafunda kumi na zole ; 8 na dikanda ya Zabuloni, mafunda kumi na zole ; na dikanda ya Yozefo, mafunda kumi na zole ; na dikanda ya Beniamini, mafunda kumi na zole ya me tulamaka kidimbu.

9 Na nima ya mambu yai, mono monaka, ye tala : Kibuka ya nene yina muntu mosi ve lenda kutanga, ya nsi yonso ye ya makanda ye nkangu ye ba ndinga, na kutelamaka na ntwala ya kiti ya kimfumu ye na ntwala ya Mwana ya dimeme, ya kulwata ba mvwela ya mpembe ya nda ti mandalala na maboko na bo. 10 Ye bo ke boka na mungungu ya ngolo, na kutubaka : Luguluku ikele na Nzambi na beto yina me kuvanda na kiti ya kimfumu, ye na Mwana ya dimeme. 11 —Ye ba wanzio yonso vandaka na nziunga ya kiti ya kimfumu ye ya ba mbuta ye ya bibulu iya ; ye bo kubwaka na ba luse na bo, na ntwala ya kiti ya kimfumu, ye pesaka lukumu na Nzambi, 12 na kutubaka : Amen ! Lusakumunu, ye nkembo, ye ngangu, ye matondo, ye lukumu, ye ngolo, na Nzambi na beto, ya ba mvu na ba mvu ! Amen.

---

¹ Kubasika ya ntangu.

13 Ye mosi ya ba mbuta vutulaka, na kutubaka na mono : Ba yai yina me kulgata ba mwela ya mpembe ya nda ikele ba nani ? Ye bo me katuka na wapi ? 14 Ye mono tubaka na yandi : mfumu na mono, nge kuzaba yo. Ye yandi tubaka na mono : Bo ikele ba yina me katuka na kuniokulama ya nene, ye bo yobisaka ba mwela¹ na bo ye bo kumisaka yo mpembe na menga ya Mwana ya dimeme. 15 Yo yina bo ikele na ntwala ya kiti ya kimfumu ya Nzambi ye bo ke sadila yandi mwini ti mpipa na tempelo² na yandi ; ye yina me kuvanda na kiti ya kimfumu ta kufika bo na nzo na yandi ya tenta. 16 Ye bo ta kuwa diaka nzala ve ye bo ta kuwa diaka kiwina ve, ye ntangu ta bula bo diaka ve, ata mwini, 17 sambu Mwana ya dimeme yina ikele na kati—kati ya kiti ya kimfumu ta kutwadisa bo ye ta kunata bo na ba nto ya masa ya moyo, ye Nzambi ta kudipa mansanga yonso ya meso na bo.

8 Ye ntangu yandi kangulaka kidimbu ya nsambwadi, zulu vandaka mpima na kiteso ya kati—kati ya ntangu mosi. 2 Ye mono monaka ba wanzio nsambwadi yina ke telamaka na ntwala ya Nzambi, ye yo pesaminaka bo ba mpungi nsambwadi. 3 Ye wanzio ya nkaka kwisaka ye telamaka na ntwala ya diziku ya ba nkayilu, na kuvandaka ti kiyokidi ndumbu ya wolo ; ye manansi mingi pesaminaka yandi, sambu na kupesa [ngolo] na bisambu ya ba santu yonso, na diziku ya ba nkayilu ya wolo yina ikele na ntwala ya kiti ya kimfumu. 4 Ye midinga ya mananasi tombukaka ti bisambu ya ba santu, katuka na diboko ya wanzio na ntwala ya Nzambi. 5 Ye wanzio bakaka kiyokidi ndumbu ye fulusaka yo na tiya ya diziku ya nkayilu ; ye losaka [tiya] na ntoto ; ye vandaka na mingungu ye ba nzasi ye ba nsemo ye kuningana ya ntoto.

6 Ye ba wanzio nsambwadi yina vandaka na ba mpungi nsambwadi yilamaka sambu na kubula mpungi.

7 Ye ya ntete bulaka mpungi : Ye yo vandaka na mvula matadi ye tiya, ya kuvukana ti menga, ye yo losamaka na ntoto ; ye ndambu ya tatu ya ntoto yokamaka ; ye ndambu ya tatu ya ba nti yokamaka, ye matiti yonso ya mubisu yokamaka.

8 Ye wanzio ya zole bulaka mpungi : Ye bonso ngumba mosi ya nene na kupelaka tiya³ losamaka na nzadi mungwa ; ye ndambu ya nkaka ya nzadi mungwa kumaka menga, 9 ye ndambu ya tatu ya bigangwa yina vandaka na nzadi mungwa kumaka menga ye yina vandaka na lizingu fwaka, ye ndambu ya tatu ya ba masuwa bebisamaka.

10 Ye wanzio ya tatu bulaka mpungi : Mbwetete mosi ya nene bwaka katuka na zulu, na kupelaka bonso mwinda ; ye yo bwaka na ndambu ya tatu ya ba nzadi ye na ba nto ya masa. 11 Ye zina ya mbwetete yina ikele mindudi—ndudi, ye bantu mingi fwaka na nzila ya masa, sambu yo kumaka ndudi.

12 Ye wanzio ya iya bulaka mpungi : Ye ndambu mosi ya bitini tatu ya ntangu bulamaka, ye ndambu mosi bitini tatu ya ngonda, ye ndambu mosi bitini tatu ya ba mbwetete, na mpila nde mosi ya ba ndambu tatu [na yo yonso] kukuma mudidi, ye nde mwini kubasika ve na mosi ya ba ndambu tatu [ntangu na yo,] ye mutindu mosi sambu na mpipa.

¹ Na mwa zulu : ba mwela ya nda.

² Tala lukaya 3, 12.

³ Kupela ya tiya.

13 Ye mono monaka : Ye mono waka mpongo mosi yina vandaka kupumbuka na kati—kati ya zulu, na kutubaka na mungungu ya ngolo : Mawa, mawa, mawa, na ba yina ke kuzinga na ntoto, kikuma ya mingungu ya nkaka ya mpungi ya ba wanzio tatu yina ta kubula mpungi !

9 Ye wanzio ya tanu bulaka mpungi : Ye mono monaka mbwetete mosi kubwa katuka na zulu na ntoto ; ye nsabi ya dibulu ya kukonda nsuka pesaminaka yandi, 2 ye yo¹ kangulaka dibulu ya kukonda nsuka, ye midinga tombukaka na dibulu, bonso midinga ya fulu ya tiya ya ngolo ya nene, ye ntangu ya mupepe kumaka mudidi na midinga ya dibulu. 3 Ye ba mpasu basikaka na midinga ye [mwanganaka] na ntoto ; ye yo pesaminaka bo kiyeka ya kufwanana na kiyeka yina ba nkutu ya ntoto ikele na yo. 4 Yo tubaminaka bo nde bo kubebisa ata matiti ya ntoto ve, ata kimenina, ata nti mosi ve, kansi na bantu yina ikele na kidimbu ya Nzambi na mbunzu na bo ve. 5 Ye yo pesaminaka bo na kufwa bo ve, kansi bo kumonisama mpasi ba ngonda tanu ; ye mpasi na bo ikele bonso mpasi ya nkutu, ntangu yo ke kutatika muntu. 6 Ye na bilumbu yina bantu ta kusosa lufwa ye bo ta kumona yo ve ; ye bo ta zola kufwa, ye lufwa ke tina bo. 7 Ye ba mpasu yina fwananaka na ba mpunda yina bo me yidika sambu na mvita ; ye na ba ntu na yo vandaka bonso ba mpu ya lukumu ya kufwanana na wolo ; ye ba luse na bo vandaka bonso ba luse ya bantu ; 8 ye yo vandaka na nsuki bonso nsuki ya ba nketo, ye meno na bo vandaka bonso meno ya ba ntambu ; 9 ye yo vandaka na ba nkaku ya ntalu bonso ba nkaku ya ntulu ya kibende, ye makelele ya mapapu na yo vandaka bonso makelele ya ba pusu—pusu ya ba mpunda mingi na kwendaka ntinu sambu na mvita ; 10 ye yo ikele na mikila ya kufwanana na ba nkutu, ye misoma ; ye kiyeka na yo vandaka na mikila na yo, sambu na kumonisa bantu mpasi ngonda tanu. 11 Wanzio ya dibulu ya konda nsuka ikele ntotila na yo, zina na yandi na ki Ebeleo : Abadoni², ye na ki Geleki Apolioni³.

12 Mawa ya ntete me luta ; tala, mawa ya zole ke kwisa diaka na nima ya mambu yayi.

13 Ye wanzio ya sambanu bulaka mpungi : Ye mono waka mungungu mosi na kubasikaka na misengo [iya] ya diziku ya nkayilu yina vandaka na ntwala ya Nzambi, 14 na kutubaka na wanzio ya sambanu yina vandaka na mpungi : Kangula ba wanzio iya yina ikele ya kukangama na nzadi ya nene Ewufalata. 15 Ye ba wanzio iya yina vandaka ya kuyilama sambu na ntangu ye kilumbu ye ngonda ye mvula, kangulamaka, na mpila nde bo kufwa ndambu mosi ya ndambu tatu ya bantu. 16 Ye ntalu ya ba makesa ya ke tambusaka ba mpunda vandaka mafuku nkama zole : Mono waka ntalu na bo.

17 Ye mutindu yina mono monaka ba mpunda na mbona meso, ye ba yina vandaka na zulu na yo, na kuvandaka na ba nkaku ya ntutu bonso ya tiya, ye ya yasenti, ye ya sufulu ; ye ba ntu ya ba mpunda vandaka bonso ba ntu ya ba ntambu ; ye na minoko na yo vandaka kubasika tiya, ye midinga ye sufulu. 18 Na nzila ya ba mpasi yai tatu ndambu mosi na ba ndambu tatu ya bantu kufwaka, na nzila ya tiya ye ya midinga ye ya sufulu yina ke basika na munoko na yo ; 19 sambu kiyeka ya ba mpunda ikele kati

¹ Disongidila : Mbwetete.

² Dibulu ya konda nsuka, ya ke tubamaka : Kubebisama ; tala Yob. 26, 6.

³ Mubebisi.

na munoko na yo ye kati na mukila na yo ; sambu mikila na yo vandaka ya kufwana na ba nioka, na kuvandaka na ba ntu, ye na nzila na yo yo ke bebisa. 20 Ye bantu ya nkaka yina kufwaka ve na ba mpasi yai, bo balulaka ba ntima ve na bisalu ya maboko na bo, sambu na kukumisa ve ba mpeve ya mbi, ye biteki ya wolo, ye ya palata, ye ya nsongo, ye ya ditadi, ye ya dibaya, yina lenda ata kumona ve, ata kuwa ve, ata kutambula ve ; 21 ye bo balulaka ba ntima ve na kufwa bantu, ata na mpandu na bo ve, ata na bizumba na bo ve, ata na kuyiba na bo ve.

10 Ye mono monaka wanzio ya nkaka ya ngolo na kukulumukaka katuka na zulu, ya kulgata dituti ye nkongolo na ntu na yandi, ye ilungi na yandi bonso ntangu, ye bitambi na yandi bonso makunzi ya tiya ; 2 ye yandi vandaka na mukanda ya fioti ya kukanguka na diboko na yandi. Ye yandi tulaka dikulu na yandi ya kibakala na nzadi mungwa ye ya kimama na zulu ya ntoto ; 3 ye yandi bokaka na mungungu ya ngolo, bonso ntambu ke boka ; ye ntangu yandi bokaka, ba nzasi nsambwadi wisaka mingungu na yo mosi. 4 Ye ntangu ba nzasi nsambwadi tubaka, mono zolaka kusonika ; ye mono waka mungungu mosi katukaka na zulu, na kutubaka : Bumba mambu ya ba nzasi nsambwadi tubaka ye kusonika yo ve.

5 Ye wanzio ya mono monaka ya kutelama na zulu ya nzadi mungwa ye na ntoto, tombulaka diboko na yandi ya kibakala na zulu, 6 ye diaka ndefi na nzila ya yina ke kuzinga ba mvu na ba mvu, yina gangaka zulu ye bima yina ikele kati na yo, ye ntoto ye bima yina ikele kati na yo, ye nzadi mungwa ye bima yina ikele kati na yo, nde nsukinina ta vanda diaka ve, 7 kansi na bilumbu ya mungungu ya wanzio ya nsambwadi, ntangu yandi ta zola kubula¹ mpungi, diswekamu ya Nzambi mpi ta kumana, bonso yandi mwangaka nsangu ya mbote na yo na ba mpika na yandi ba mbikudi.

8 Ye mungungu yina mono waka katuka zulu tubilaka mono diaka ye tubaka : Kwendaka, baka mukanda ya fioti yina ikele ya kukanguka na diboko ya wanzio yina me telama na zulu ya nzadi mungwa ye na zulu ya ntoto. 9 Ye mono kwendaka na wanzio, na kutubilaka yandi nde yandi kupesa mono mukanda ya fioti. Ye yandi tubilaka mono : Baka yo ye dia yo yonso ; ye yo ta kufulusa divumu na nge na ndudi, kansi na munoko na nge yo ta vanda kitoko bonso bwiki. 10 Ye mono bakaka mukanda ya fioti na diboko ya wanzio, ye mono diaka yo yonso ; ye yo vandaka na munoko na mono kitoko bonso bwiki ; ye ntangu mono diaka yo yonso, divumu na mono fulukaka na ndudi. 11 Ye yo tubamaka² na mono : Nge fetele kubikula diaka na yina me kutadila ba nkangu ye makanda ye ba ndinga ye ba ntotila mgingi.

11 Ye yo pesaminaka mono mvwala³ ya kibende ya kufwanana na kitini ya nti, ye yo tubaminaka mono : Telama ye tesa⁴ tempelo⁵ ya Nzambi, ye diziku ya ba nkayilu, ye ba yina ke kukembila¹ ; 2 ye kibansala, yina ikele na nganda ya tempelo, bika yo ye

¹ To : Ntangu yandi fetele kubula.

² Bo tubaka na mono.

³ Tala 2, 27.

⁴ Ezek. 40.

⁵ Tala lukaya : 3, 12.

kutesa yo ve, sambu yo pesamaka makanda, ye bo ta kuniata na makulu mbanza ya santu ba ngonda makumi iya na zole. 3 Ye mono ta kupesa [ngolo] na ba mbangi na mono zolo, ye bo ta kubikula bilumbu difunda mosi na nkama zole na makumi sambanu, ya kulwata ba ngoto.

4 Ba yai ikele ba nti ya olive zole ye ba mwinda zole yina ke telama na ntwala ya Mfumu ya ntoto. 5 Kana muntu mosi zola kusala bo mbi, tiya ke basika na munoko na bo ye kuyoka mvimba mbeni na bo ; ye kana muntu mosi ke zola kusala bo mbi, yandi fetele kufwa mutindu yina. 6 Ba yai ikele na kiyeka ya kukanga zulu, na mpila nde mvula kunoka ve na bilumbu ya kubikula² na bo ; ye bo ikele na kiyeka na zulu ya masa sambu na kubalula yo na menga³, ye sambu na kubula ntoto na ba mpasi ya mutindu yonso, mbala yonso bo ta kuzola yo. 7 Ye, ntangu bo ta manisa kimbangi na bo, kibulu yina ke tombuka tuka dibulu ya kona nsuki ta nwanisa bo, ye ta nunga bo, ye ta fwa bo ; 8 ye ba nitu na bo ya kufwa [ta kutandama] na kifulu ya mbanza ya nene yina ke bingamaka na ki Mpeve Sodome ye Ezipito, kuna mpi Mfumu na bo komamaka. 9 Ye ba zina ya ba nkangu ye makanda ye ba ndinga ye ba nsi ke kumona ba ndinga na bo ya kufwa bilumbu tatu na ndambu, ye bo ta kupesa nswa ve nde ba nitu na bo ya kufwa kutulama na maziamu. 10 Ye ba yina ke kuzinga na ntoto ke mona kiese na yina me kutala bo ye ke kusala ba nkinsi, ye bo ta tindasana ba nkayilu ba mosi na ba ya nkaka, sambu ba mbikudi yai zole vandaka kuyangissa ba yina ke kuzinga na ntoto. 11 Ye na nima ya bilumbu tatu na ndambu, mpeve⁴ ya luzingu katukaka na Nzambi kotaka kati bo ; ye yo telamaka na makulu na bo, ye boma ya ngolo bwaka na ba yina vandaka kutala bo. 12 Ye mono waka mungungu ya ngolo katukaka na zulu, na kutubilaka bo : Beno tombuka awa. Ye bo tombukaka na zulu kati na dituti, ye ba mbeni na bo talaka bo. 13 Ye na ntangu yina kunikana ya ntoto ya ngolo kumaka ; ye kitini ya kumi ya mbanza bwaka, ye ba zina mafunda nsambwadi ya bantu fwaka na kunikana ya ntoto ; ye ba nkaka⁵ titaka ngolo ye pesaka nkembo na Nzambi ya zulu.

14 Mawa ya zole me luta ; tala, mawa ya tatu ke kwisa nswalu.

15 Ye wanzio ya nsambwadi bulaka mpungi : Ye mungungu ya ngolo wisanaka na zulu, na kutubaka : Kimfumu ya ninsi—ntoto ya *Mfumu na beto ye ya Klisto na yandi me kwisa, ye yandi ta kuyala ba mvu na ba mvu.

16 Ye ba mbuta makumi zole na iya yina ikele ya kuvanda na ntwala ya Nzambi na ba kiti na bo ya kimfumu, bwaka na ba luse na bo ye pesaka lukumu na Nzambi na kutubaka : 17 Beto ke pesa nge matondo *Mfumu, Nzambi, unkwa ngolo yonso, yina ikele ye yina vandaka, sambu nge me baka ngolo na nge ya nene ye sambu nge me kota kati na luyalu na nge. 18 Ye makanda waka makasi ; ye makasi na nge kwisaka sambu na kupesa lufutu na ba mpika na nge ba mbikudi ye na ba santu, ye na ba yina ke titaka nge boma, ba ya fioti ye ba ya nene, ye sambu na kubebisa⁶ ba yina ke bebisa ntoto.

¹ Bisika ya nkaka : Kupesa lukumu.

² Yak. 5, 17.

³ Kub. 7, 17—25.

⁴ To : Mupepe.

⁵ Ba ya kubika, disongidila : Ba ya me bika na lufwa.

⁶ Kubebisa ye ke bebisa ke kutendulama na velebe mosi.

19 Ye tempelo ya Nzambi na zulu kangukaka, ye sanduku ya ngwakana na yandi monanaka na kati ya tempelo na yandi, ye yo vandaka ba nsemo ye mingungu ye ba nzasi ye kunikana ya ntoto ye mvula ya nene ya matadi.

12 Ye kidimbu mosi monanaka na zulu, mwana ya nketo ya kulwata ntangu, ye ngonda na makulu na yandi, ye na ntu na yandi mpu ya lukumu ya ba mbwetete kumi na zole. 2 Ye na kuvandaka na divumu, yandi ke boka na kuvandaka na misongo ye mpasi ya ngolo sambu kubuta.

3 Ye kidimbu ya nkaka monikaka na zulu : Ye tala, dalagoni ya nene ya mbwaki, na kuvandaka na ba ntu nsambwadi ye misengo kumi, ye na ba ntu na yandi ba mpu ya lukumu nsambwadi ; 4 ye mukila na yo bendaka ndambu mosi ya ba ndambu ya ba mbwetete ya zulu, ye yo losaka yo na ntoto. Ye dalagona vandaka ya kutelama na ntwala ya nketo yina zolaka kubuta, na mpila nde ntangu yandi ta kubuta, yo kudia mwana na yandi. 5 ye yandi butaka mwana ya bakala yina fetele kutwadisa makanda yonso ti mvwala ya kibende¹ ; ye mwana na yandi bakamaka kuna na Nzambi ye kuna na kiti na yandi ya lukumu. 6 Ye nketo tinaka na nsi ya kuyuma, kuna yandi ikele na kisika ya kuyikama na Nzambi, na mpila nde bo kudisa yandi kuna bilumbu difunda mosi na nkama zole na makumi sambanu.

7 Ye mvita mosi vandaka na zulu : Mikaeli ye ba wanzio na yandi vandaka kunwanisa dalagoni. 8 Ye dalagoni vandaka kunwana, ye ba wanzio na yo ; ye yo lutaka ngolo ve, ye kisika na bo vandaka diaka ve na zulu. 9 Ye dalagona ya nene losamaka, nioka ya ntama. Yina ke bingamaka diabulu ye Satana², yina ke kusa bantu ya insi—ntoto ya mvimba, —ye yo losamaka na ntoto, ye ba wanzio na yandi losamaka ti yo. 10 Ye mono waka mungungu³ ya ngolo na zulu, na kutubaka : Ntangu yai me kwisa luguluku ye ngolo ye kimfumu ya Nzambi na beto ye kiyeka ya Klistu na yandi me kwisa, sambu mufundi ya ba mpangi na beto, yina vandaka kufunda bo na ntwala ya Nzambi na beto mwini ye mpipa, losamaka ; 11 Ye bo nungaka yandi kikuma ya menga ya Mwana ya dimeme ye kikuma ya ndinga ya kimbangi na bo : Ye bo zolaka luzingu na bo ve, [atal] tii kuna na lufwa. 12 Yo yina beno yangalala, mazulu ye beno yina ke kuzinga kuna. Mawa na ntoto ye na nzadi mungwa, sambu diabulu me kulumuka kuna na beno, na kuvandaka na makasi ya ngolo, na kuzabaka nde yandi ikele na ntangu fioti.

13 Ye ntangu dalagona monaka nde yandi losamaka na ntoto, yandi niokulama nketo yina butaka [mwana] ya bakala. 14 Ye mapapu zole ya mpongo ya nene pesamaka na nketo, na mpila nde yandi kupumbuka na nsi ya kuyuma, na kisika na yandi, kuna yandi kuisama nagu mosi, ye ba ntangu, ye kati—kati ya ntangu, ntama ya luse ya nioka. 15 Ye nioka losaka masa na munoko na yandi, bonso nzadi ya nene, na nima ya nketo, na mpila nde nzadi kunata yandi ; 16 ye ntoto sadisaka nketo, ye ntoto kangulaka munoko na yo ye minaka nzadi yina dalagoni losaka na munoko na yo. 17 Ye dalagona wilaka nketo makasi, ye kwendaka kunwanisa biselele

¹¹ Tala 2, 27 ; ba Nkunga 2, 9.

² Satana, mufundi, mukusi makambu ; Yob. 1, 6.

ya dikanda ya nketo¹, ba yina ke bumbaka ba lutumu ya Nzambi ye ba yina ikele na kimbangi ya Yezu. 18 Ye mono telamaka na zelo ya nzadi mungwa ;

Ye mono monaka kibulu mosi yina vandaka na misengo kumi

13 ye ba ntu nsambwadi kutombu katuka na nzadi mungwa, ye na misengo na yandi ba mpu ya lukumu kumi, ye na ba ntu na yandi ba zina ya kuwanza Nzambi. 2 Ye kibulu yina mono monaka vandaka ya kufwanana na ngo, ye makulu na yandi bonso yina ya **wulusu**, ye munoko na yandi bonso munoko ya ntambu ; ye dalagoni pesaka yandi ngolo na yandi ye kiti ya kimfumu na yandi, ye kiyeka ya nene. 3 Ye [mono monaka] mosi ya ba ntu na yandi vandaka ya kulwala mputa ya kunata na lufwa ; ye mputa na yandi yina ya kunata na lufwa belukaka ; ye ntoto ya mvimba vandaka kuyituka sambu na kibulu. 4 Ye bo pesaka lukumu na dalagoni, sambu yandi pesaka kiyeka na kibulu ; ye bo pesaka lukumu na kibulu, na kutubaka : Nani ikele ya kufwanana na kibulu, ye nani lenda nwanisa yandi ? 5 Ye yo pesaminaka yandi munoko yina vandaka kutuba mambu ya nene ye kuwanza Nzambi ; —ye kiyeka ya kusala² ba ngonda makumi iya na zole pesaminaka yandi. 6 Ye yandi kangulaka munoko na yandi na kuwanza Nzambi, sambu na kuwanza zina na yandi, ye kisika ya kuzinga³ na yandi, ye ba yina ke kuzinga³ na zulu. 7 Ye yo pesaminaka yandi na kunwanisa ba santu ye kununga bo. Ye yo pesaminaka yandi kiyeka na zulu ya mabuta yonso ye nkangu ye ndinga ye dikanda. 8 Ye ba yina yonso ke kuzinga na ntoto, yina ba zina na bo sonikamaka ve, tuka kugangama ya insi—ntoto, na kati ya mukanda ya moyo ya Mwana ya dimeme yina pesamaka nkayilu, ta kupesa yandi lukumu. 9 Kana muntu mosi ikele na makutu, yandi kuwa ! 10 Kana muntu mosi [ke nata] na kimpika, yandi ta kwenda na kimpika ; kana muntu mosi ke kufwa ti mbele, bo fetele kufwa yandi na mbele. Ikle awa kukanga ntima ye lukwikilu ya ba santu.

11 Ye mono monaka kibulu ya nkaka na kutombukaka katuka na ntoto ; ye yandi vandaka na misengo zole ya kufwanana na Mwana ya dimeme ; ye yandi vandaka kutuba bonso dalagoni. 12 Ye yandi ke kusadila kiyeka yonso ya kibulu ya ntete na ntwala na yandi, ye ke kusala nde ntoto ye ba yina ke kuzinga na zulu na yo kupesa lukumu na kibulu ya ntete yina mputa na yandi ya kunata na lufwa belukaka. 13 Ye yandi ke kusala mambu ya kuyituka⁴ ya nene, na mpila nde yandi ke kulumusa ata tiya tuka zulu na ntoto, na ntwala ya bantu. 14 Ye yandi ke vidisa ba yina ke kuzinga na ntoto, sambu na mambu ya kuyituka yina pesaminaka yandi na kusala na ntwala ya kibulu, na kutubaka na ba yina ke kuzinga na ntoto na kusala kifwanisu ya kibulu yina ikele na mputa ya mbele ye yina bakaka diaka moyo. 15 Ye yo pesaminaka yo na kupesa mpema⁵ na kifwanisu ya kibulu, na mpila nde kifwanisu ya kibulu kutuba, ye nde yo ke sala nde ba yina yonso ta kupesa lukumu na kifwanisu ya kibulu ve, bo kufwa bo. 16 Ye yo ke sala nde na bantu yonso, bantu ya fioti ye ya nene, ba mvwama ye ba nsukami, ye bantu ya kimpwanza ye ba mpika, bo kupesa bo kidimbu mosi

¹ Ba yina bikalaka ya dikanda na yandi.

² Kusala [mambu ya nene] ; Dan. 8, 24.

³ To : Kisika ya kuzinga na yandi.

⁴ Bidimbu.

⁵ To : Mpema.

na diboko na bo ya kibakala to na mbunzu na bo ; 17 ye nde muntu mosi ve lenda sumba to kuteka, kaka yandi yina ikele na kidimbu, zina ya kibulu to ntalu ya zina na yandi. 18 Ikele awa ngangu. Ye yandi yina ikele na mayele yandi kutanga ntalu ya kibulu, sambu ikele ntalu ya muntu, ye ntalu na yo ikele nkama sambanu na makumi sambanu na sambanu.

14 Ye mono monaka : Ye tala Mwana ya dimeme me telama na ngumba ya Siyon, ye mafunda nkama mosi na makumi iya na iya ti yandi, zina na yandi ye zina ya Tata na yandi sonamaka na ba mbunzu na bo. 2 Ye mono waka mungungu mosi katuka na zulu, bonso mungungu ya ba masa ya nene ye bonso mungungu ya nzasi ya ngolo ; ye mungungu yina mono waka vandaka bonso ya ba budi **nsambi**, na kubulaka ba **nsambi** na bo ; 3 ye bo ke yimba nkunga ya mpa na ntwala ya kiti ya kimfumu, ye na ntwala ya bibulu iya ye na ntwala ya ba mbuta. Ye muntu mosi ve lendaka kulonguka nkunga yina, kaka mafunda nkama iya na iya ba yina sumbamaka na ntoto. 4 Ba yai ikele ba yina kudikumisaka mvindu ve ti ba nketo, sambu bo ikele ba mwense ; ba yai ikele ba yina ke kulanda Mwana ya dimeme kisika yonso ya yandi ke kwenda ; ba yai sumbamaka kati na bantu, ba mbuma ya ntete sambu na Nzambi ye sambu na Mwana ya dimeme ; 5 ye luvunu vandaka na munoko na bo ve ; bo ikele ya kukonda kukanganina.

6 Ye mono monaka wanzio ya nkaka na kupumbukaka na kati ya zulu, na kuvandaka na nsangu ya mbote ya mvula na mvula¹ sambu na kumwanga² yo na ba yina ikele ba yina ke zinga na insi—ntoto, ye na dikanda yonso ye na dibuta yonso ye na ndinga yonso ye nkangu yonso, 7 na kutubaka na mungungu ya ngolo : Beno wa boma ya Nzambi ye beno pesa yandi nkembo, sambu ntangu ya kusambisama na yandi me kwisa ye beno pesa lukumu na yina salaka zulu ye ntoto ye nzadi mungwa ye ba nto ya ba masa.

8 Ye ya nkaka, wanzio ya zole, vandaka kulanda, na kutubaka : Yandi me bwa, yandi me bwa Babiloni ya nene, yina, yina nwisaka makanda yonso vinu ya makasi ya ngolo ya bizumba na yandi.

9 Ye ya nkaka, wanzio ya tatu, landaka ba yina, na kutubaka na mungungu ya ngolo : Kana muntu mosi kupesa lukumu na kibulu ye na kifwanisu na yandi, ye nde yandi kubaka kidimbu na mbunzu na yandi to na diboko na yandi, 10 yandi mpi ta kunwa vinu ya makasi ya Nzambi, ya me tiamuka ya kukonda kuvukisa na mbungu ya makasi na yandi ; ye yandi ta yangisama kati na tiya ye sufulu na ntwala ya ba wanzio ya santu ye na ntwala ya Mwana ya dimeme. 11 Ye midinga ya kuyangisama na bo ke tombuka ba mvu na ba mvu ; ye bo ikele na kupema ve, ata na mwini ata na mpipa, ba yina ke kupesa lukumu na kibulu ye na kifwni na yandi, ye kana muntu mosi kubaka kidimbu ya zina na yandi. 12 Awa ikele kukanga ntima ya ba santu ; [awa], ba yina ke zitisaka ba lutumu ya Nzambi ye lukwilu ya Yesu.

13 Ye mono waka mungungu mosi katuka na zulu, na kutubaka : Sonika : Kiese na ba fwa yina ke kufwa kati na Mfumu, tuka ntangu yai. E, ke kutuba Mpeve, na mpila nde bo kupema na bisalu na bo sambu bisalu na bo ke kulanda bo.

¹ To : Nsangu ya mbote ya mvula na mvula.

² Kumwanga nsangu ya mbote.

14 Ye mono monaka : Ye tala dituti mosi ya mpembe, ye na zulu ya dituti [muntu mosi] ya kuvanda ya kufwanana na Mwana ya muntu¹, na kuvandaka na ntu na yandi na mpu ya lukumu ya wolo ye na diboko na yandi ti mbele ya meno ya kuzengila matiti. 15 Ye wanzio ya nkaka basikaka na tempelo, na kubokaka na mungungu ya ngolo na yina ikele ya kuvanda na zulu ya dituti : Losa² mbele ya kuzengila matiti ye buka mbuma ; sambu ntangu ya kubuka mbuma me kwisa, sambu mbuma ya kubuka ya ntoto me kuyela³ mingi kibeni. 16 Ye yina me vandaka na zulu ya dituti tulaka mbele na yandi ya kuzengila matiti na ntoto, ye ble ya ntoto bukamaka.

17 Ye wanzio ya nkaka basikaka na tempelo yina ikele na zulu, na kuvandaka yandi mpi na mbele ya meno ya kuzenga matiti. 18 Ye wanzio ya nkaka, yina vandaka na kiyeka na tiya basikaka na diziku ya ba nkayilu ye, na kubokaka ngolo, bokaka na yina vandaka na mbele ya kuzengila matiti ya meno, na kutubaka : Losa² mbele na nge ya kuzengila matiti ya meno ye buka ba nkângâ ya vinu ya ntoto sambu ba mbuma na yo me yela. 19 Ye wanzio tulaka mbele na yandi ya kuzengila matiti na ntoto ye bukaka vinu ya ntoto, ye losaka ba [nkângâ] na kati ya kikamuninu ya nene ya nganzi ya Nzambi. 20 Ye ba mbuma ya vinu na kikamuninu me kamunama na kuniata na makulu na nganda ya mbanza ; ye menga basikaka na kikamuninu tii na ba nsinga ya kibende ya kutwadisa ba mpunda, na kitamina ya ba sitadi difunda mosi na nkama sambanu.

15 Ye mono monaka na zulu kidimbu ya nkaka, ya nene ye ya kuyituka : ba wanzio nsambwadi, na kuvandaka na ba mpasi nsambwadi, ya nsuka ; sambu kati na yo nganzi ya Nzambi me lungisama⁴.

3 Ye mono monaka bonso nzadi mungwa mosi ya tala—tala, ya kuvukana ti tiya, ye ba yina nungaka kibulu, ye kifwanisu na yo, ye ntalu ya zina na yandi, ya kutelama na zulu ya nzadi mungwa ya tala—tala na kuvandaka na ba nsambi ya Nzambi. 3 Ye bo ke yimba nkuanga Mose, mpika ya Nzambi, ye nkunga ya Mwana ya dimeme na kutubaka : Bisalu na nge ikele nene ye ya kuyituka *Mfumu, Nzambi, Unkwa ngolo ! Ba nzila na nge ikele ya masonga ye ya kieleka, ô ntotila ya makanda ! 4 Nani ta kuwa boma ve, *Mfumu, ye nani ta kembisa zina na nge ve ? Sambu nge kaka ikele Santu ; sambu makanda yonso ta kwisa ye ta kufukama ntu na ntoto na ntwala na nge ; sambu bisalu na nge ya masonga⁵ yo monisamaka

5 Ye na na nima ya mambu yai mono monaka : Ye tempelo ya nzo ya tenta ya kimbangi na zulu kangulamaka. 6 Ye wanzio nsambwadi yina vandaka ti ba mpasi nsambwadi basikaka na tempelo, ya kulwata lino ya gedila ye ya kungenga, ye ya kulwata mukaba ya wolo na ba ntulu na bo. 7 Ye mosi ya bibulu iya pesaka na ba wanzio nsambwadi ba mbungu nsambwadi ya wolo, ya kufuluka na nganzi ya Nzambi yina ke zinga ba mvu na ba mvu. 8 Ye tempelo fulukaka na midinga yina vandaka katuka na nkembo ya Nzambi ye na ngolo na yandi ; ye muntu mosi ve lendaka kukota

¹ To : Na Mwana ya muntu ; 1, 13.

² Tinda.

³ Ya kuluta kutela.

⁴ Kulunga.

⁵ Tala lukaya 19, 8.

kati ya tempelo tii kuna ba mpasi nsambwadi ya ba wanzio nsambwadi kulungisama.

16 Ye mono waka mungungu ya ngolo na kukatukaka na tempelo, na kutubaka na ba wanzio nsambwadi : Beno kwenda, ye beno tiamuna ba mbungu nsambwadi ya nganzi ya Nzambi na ntoto.

2 Ye ya ntete kwendaka ye tiamunaka mbungu na yandi na ntoto ; ye mputa ya mbi ye ya mpasi kwisilaka bantu yina vandaka na kidimbu ya kibulu ye na ba yina vandaka kupesa lukumu na kifwanisu na yandi.

3 Ye ya zole tiamunaka mbungu na nzadi mungwa ; ye yo kumaka menga, bonso ya muntu ya fwa ; ye yina yonso vandaka na moyo na nzadi mungwa fwaka.

4 Ye ya tatu tiamunaka mbungu na yandi na ba nzadi, ye na ba nto ya ba masa ; ye yo kumaka menga. 5 Ye mono waka wanzio ya ba masa, na kutubaka : Nge ikele masonga, nge yina ikele ye yina vandaka, mu Santu, sambu nge sambisaka mutindu yina ; 6 sambu bo tiamunaka menga ya ba santu ye ya ba mbikudi ye nge pesaka bo menga ya kunwa ; bo me fwana na yo. 7 Mono waka diziku ya ba nkayilu na kutubaka : E, *Mfumu, Nzambi, Unkwa ngolo yonso, kusambisama na nge ikele ya kieleka ye ya masonga.

8 Ye ya iya tiamunaka mbungu na yandi na ntangu ; ye yo pesaminaka yo na kuyoka bantu na nzila ya tiya : 9 Ye bantu yokamaka na tiya ya ngolo ; ye bo mwenzaka zina ya Nzambi yina ikele na kiyeka na zulu ya ba mpasi yai, ye bo balulaka ntima ve sambu na kupesa yandi nkembo.

10 Ya tanu tiamunaka mbungu na yandi na kiti ya kimfumu ya kibulu, ye kimfumu na yo kumaka mudidi ; ye bo yantikaka kutatika ludimi na bo : 11 Ye bo yantikaka kuvwenza Nzambi ya zulu, kikuma ya ba mpasi ye ba mputa, ye bo balulaka ba ntima ve na bisalu na bo.

12 Ye wanzio ya sambanu tiamunaka mbungu na yandi na nzadi ya nene Efalata ; ye masa na yo yumaka, na mpila nde nzila ya ba ntotila yina ke katuka na ndambu ya ntangu ke basikaka me yidikama.

13 Ye mono monaka ke basika na munoko ya dalagoni, ye na munoko ya kibulu, ye na munoko ya mbikudi ya luvunu, ba mpeve tatu ya mbi, bonso makototo ; 14 sambu ikele ba mpeve ya ba mpeve ya mbi yina ke salaka mambu ya kuyituka¹, yina ke kwenda na ba ntotila ya insi—ntoto ya mvimba sambu na kuvukisa bo sambu na mvita ya nene ya Nzambi Unkwa ngolo yonso. 15 (Tala, mono ke kwisa bonso muyibi. Kiese na yina ke kangula meso ye ke bumba bilele na yandi, na mpila nde yandi tambula kinkonga ve ye nde bo kumona nsoni na yandi ve.) 16 Ye bo vukisaka bo na kisika ya me bingama na ki hebeleo : Alamagedoni².

17 Ye ya nsambwadi tiamunaka mbungu na yandi na mupepe ; ye yo basikaka na tempelo ya zulu mungungu mosi ya nene katukaka na kiti ya kimfumu, na kutubaka : Yo me salama ! 18 Ye yo vandaka ba nsemo ya nzasi, ye mingungu, ye ba nzasi ; ye yo vandaka kunikana mosi ya ntoto ya ngolo, kunikana ya ntoto ya kufwanana na yina me salamaka ntete ve yantika ya bantu ikele na insi—ntoto. 19 Ye mbanza ya nene kabanaka³ na ba bitini tatu ; ye ba mbanza ya makanda bwaka ; ye Babiloni ya nene

¹ Bidimbu.

² Yina ikele kieleka ngumba ya megudo (2 Ntot. 23, 29 ; Zak 12, 11).

³ Kumaka.

yibukisamaka na ntwala ya Nzambi, sambu na kupesa na yo¹ mbungu ya vinu ya nganzi ya makasi na yandi. 20 Ye dizanga yonso me tina, ye ba ngumba monanaka ve ; 21 ye mvula ya nene ya matadi, ya kizitu ya talanta² mosi, kulumukilaka bantu katuka na zulu, ye bantu vwenzaka nzambi sambu na mpasi ya mvula ya matadi ; sambu mpasi ikele ngolo mingi.

17

Ye mosi na ba wanzio nsambwadi yina vandaka na ba mbungu nsambwadi yina, kwisaka ye tubilaka mono nde : Kwisa awa ye mono ta songa nge ndola ya ndumba ya nene yina me vanda na zulu ya ba masa³ mingi, 2 ba ntotila ya ntoto salaka bizumba ti yandi ; ye ba yina ke zinga na ntoto lawukaka vinu ya bizumba na yandi. 3 Ye yandi nataka mono na Mpeve na nsi ya kuyuma mosi : Ye mono monaka nketo mosi ya kuvanda na zulu ya kibulu mosi ya mbwaki, ya kufuluka na ba zina ya kuvwenza Nzambi, na kuvandaka na ba ntu nsambwadi ye misengo kumi. 4 Ye nketo lwataka lele ya mbwaki ye ya mbwaki ya kungenga, ye wolo ye matadi ya ntalu ye mayaka, na kuvandaka na mbungu ya wolo ya kufuluka na mambi ye na mvindu ya bizumba na yandi ; 5 ye [kuvandaka] na mbunzu na yandi zina mosi ya kusonika : Disekwamu, Babiloni ya nene, mama ya ba ndumba ye ya mambi ya ntoto. 6 Ye mono monaka nketo ya kulawuka na menga ya ba santu, ye na menga ya ba mbangi ya Yezu Klistu ; ye, na kumonaka yandi, mono simbamaka na ngituka ya ngolo. 7 Ye wanzio tubilaka mono : Sambu na inki nge ke yituka ? Mono ta tubila nge, diswekamu ya nketo ye ya kibulu yina ke nata yandi, yina ikele na ba ntu nsambwadi ye misengo kumi.

8 Kibulu yina nge monaka vandaka, ye ikele ve, ye ta kutombuka na dibulu ya konda nsuka ye ta kwenda na kubebisama ; ye ba yina ke kuzinga na ntoto, yina ba zina na bo sonamaka ve tuka kugangama ya insi—ntoto na buku ya moyo ta kuyituka, na kumonaka kibulu, —nde yandi vandaka, ye nde yandi ikele ve, ye nde yandi yandi ta kuvanda pana⁴.

9 Awa ikele mayele, yina ikele na ngangu : Ba ntu nsambwadi ikele ba ngumba nsambwadi kuna nketo ikele ya kuvanda ; 10 yo ikele mpi ba ntotila nsambwadi : Tanu me bwaka ; mosi ikele ; ya nkaka me kwisa ntete ve, ye, ntangu yandi ta kwisa, yo fetele nde yandi kuzinga ntangu fioti. 11 Ye kibulu yina vandaka ye yina ikele ve, ikele, yandi mpi ikele, ya nana, ye yandi ikele na kati ya ba nsambwadi, ye yandi ke kwenda na kubebisama.

12 Ye misengo kumi yina nge monaka ikele ba ntotila kumi yina me baka ntete ve kimfumu, kansi bo ke baka kiyeka bonso ba ntotila, ntangu mosi, ti kibulu. 13 Ba yai ikele na dibanza kaka mosi, ye bo ke pesa ngolo na bo ye kiyeka na bo na kibulu. 14 Ba yai ta kunwanisa Mwana ya dimeme ; ye Mwana ya dimeme ta kununga bo, sambu yandi ikele Mfumu ya ba mfumu ye Ntotila ya ba ntotila, ye ba yina ikele ti yandi, ba bingami ye ba nsolami, ye ba nkwickisi.

15 Ye yandi tubilaka mono : Ba masa yina nge monaka, kuna ndumba me vanda, ikele ba nkangu ye bibuka ye makanda ye ba ndinga. 16 Ye misengo kumi yina nge monaka ye kibulu, —bo yai ta kuyekula ndumba ye bo ta kukumisa yandi nsi ya kuyuma ye kinkonga, ye bo ta kudia nsuni

¹ Disongidila : Yo (Babiloni).

² 25—30 kg.

³ Tala nzila ya kutanga 15.

⁴ Disongidila : Ye ta kumonana diaka.

na yandi ye ta kuyoka yandi¹ na tiya ; 17 sambu Nzambi tulaka na ba ntima na bo na kusala dibanza na yandi, ye na kusala dibanza mosi kaka ye kupesa kimfumu na bo na kibulu, tii kuna ba ndinga ya Nzambi kulungisama.

18 Ye nketo yina nge monaka ikele mbanza ya nene yina ikele na kimfumu na zulu ya ba ntotila ya ntoto.

18 Na nima ya mambu yai, mono monaka wanzio mosi ya nkaka na kukulumukaka katuka na zulu, na kuvandaka na kiyeka mosi ya nene ; ye ntoto ngengaka na nkembo na yandi. 2 Ye yandi bokaka na mungungu ya ngolo, na kutubaka : Yo me bwa, yo me bwa, Babiloni ya nene ! Ye yo me kuma kisika ya kuzinga ya ba mpeve ya mbi, ye kisika ya kubumbana ya ba mpeve yonso ya mbi, ye kisika ya kubumbana ya ndeke yonso ya mvindu ye ya nzianzi ; 3 sambu makanda yonso nwaka vinu ya makasi ya bizumba na yandi, ye ba ntotila ya ntoto salaka bizumba ti yandi, ye ba minkiti ya ntoto me kumaka ba mvwama na nzila ya ngolo na yandi ya kuvwa bima ya kuluta kiteso.

4 Ye mono waka mungungu ya nkaka na kukatukaka na zulu, na kutubaka : Basika kati na yandi, nkangu na mono, na mpila nde beno vukana ve na masumu na yandi ye nde beno kubaka ve ba mpasi na yandi : 5 Sambu masumu na yandi me fuluka tii na zulu, ye Nzambi yibukaka mambi na yandi. 6 Beno pesa yandi bonso yandi pesaka [beno], ye beno vutudila yandi mbala zole, na mpila ya bisalu na yandi ; kati na mbungu yina yandi vukisaka, beno tiamunina yandi² mbala zole. 7 Na mutindu yandi kudikembisaka ye vandaka na biese, mutindu mosi beno pesa yandi kuyangisama ye bidilu. Sambu yandi tubaka na ntima na yandi : Mono me vanda bonso ntotila ya nketo, ye mono ikele mufwidi ve ye mono ta mona kibufwidi ve ; 8 —yo yina na kilumbu mosi kaka ba mpasi na yandi ta kwisa, lufwa, ye bufwidi, ye nzala, ye yandi ta yokama na tiya ; sambu *Mfumu Nzambi yina sambisaka yandi ikele ngolo ! 9 Ye ba ntotila ya ntoto yina kutaka bizumba ye zingaka na biese ti yandi, ta kudila ye ta kuyangisama sambu na yandi, ntangu bo ta kumona midinga ya kuyokama na yandi, 10 —na kutelama ntama sambu na boma ya kuyangisama na yandi, na kutubaka : Inki mawa, inki mawa ! Mbanza ya nene, Babiloni mbanza ya ngolo ! Sambu na ntangu mosi kaka kusambisama na yandi me kwisa. 11 Ye minkiti ya ntoto ke kudila ye ke kusala bufwidi sambu na yandi, sambu muntu mosi ve ke sumba diaka bima ya kuteka na bo, bima ya wolo, 12 ya palata, ye ya matadi ya ntalu, ye ya mayaka, ye lino ya kitoko, ye ya mbwaki, ye ya bilele ya ba nsinga ya bimpiatu³, ye ya mbwaki ya kungenga, ye nti yonso ya nsudi ya mananasi, ye bima yonso ya bo ke salaka na meno ya nzioko, ye bimba yonso ya bo ke salaka na ba nti ya ntalu mingi, ye na nsongo, ye na kibende, ye na matadi ya kitoko ; 13 ye kaneli⁴, ye amomi², ye mananasi, ye mafuta ya nsudi ya kitoko, ye bumfwa, ye vinu, ye mafuta, ye fufu ya mampa, ye ble, ye kibuka ya bibulu, ye mameme, ba mpunda, ye ba pusu—pusu, ye ba mpika⁵, ye mioyo ya bantu. 14 Ye ba mbuma ya mpusa

¹ Disongidila : Nketo ya ndumba.

² To : Na mbungu yina yandi vukisaka, beno vukisa yandi.

³ Soie.

⁴ Ba nti ya bo ke tulaka na kukumisa madia ntomo.

⁵ Ba nitu.

ya moyo me kuma ntama na nge ; ye bima yonso ya kitoko ye ya kungenga me bebisama sambu na nge, ye bo ta kumona yo diaka ata fioti ve. 15 Minkiti ya bima yai, ba yina vwamaka na nzila na yo, ta kutelama ntama kikuma ya boma ya kuyangisama na yo, na kudilaka ye kusala bufwidi, 16 [ye] na kutubaka : Inki mawa ! Inki mawa ! Mbanza ya nene yina vandaka kulwata bilele ya lino ya kitoko ye ya mbwaki ye ya mbwaki ya kungenga, ye wolo ye matadi ya ntalu ye mayaka ! Sambu, na ntangu mosi kaka, bimvwama mingi ya mutindu yai me kusobama na kubebisama ! 17 Munati maswa yonso, ye konso muntu yina ke salaka nzietolo na masa na [konso] kisika, ye bisadi ya maswa, ye ba yina ke salaka bisalu na nzadi mungwa, telamaka ntama ; 18 ye na kumonaka midinga ya kuyokama na yandi, bokaka, na kutubaka : [Inki mbanza] ikele ya kufwanana na mbanza ya nene ! 19 Ye bolosaka mfututu na ba ntu na bo, ye, na kudilaka ye na kusalaka bufwidi, bo vandaka kuboka, na kutubaka : Inki mawa ! Inki mawa ! Mbanza ya nene, kati na yo, na nzila ya kufuluka na bima na yo, ba yina yonso vandaka na ba maswa na nzadi mungwa kumaka ba mvwama ! Sambu, na ntangu mosi kaka, yo bebisamaka !

20 O zulu, yangalala sambu na yo, ye [beno] ba santu ye ba ntumwa ye ba mbikudi ! Sambu Nzambi me sambisa diambu na beno [na kuvutulaka mbela] na yo.

21 Ye wanzio mosi ya ngolo tombulaka ditadi, bonso mulengo mosi ya nene, ye losaka yo na Nzadi mungwa, na kutubaka : Mutindu yina babiloni mbanza ya nene ta losama ti ngolo ye yo ta kumonana diaka ve. 22 Ye mungungu ya ba budi nsambi, ye ya ba budi miziki, ye ya ba budi pitulu, ye ya ba yina ke bulaka mpungi, ta kuwisama diaka ve kati na nge ; ye ata nsadi mosi ve, ya konso kisalu ta monana diaka ve kati na nge ; ye makelele ya mulengo ta kuwisana diaka ve kati na nge. 23 Ye nsemo ya mwinda ta kungenga diaka ve kati na nge ; ye mungungu ya bakala ye ya nketo ya makwela ta kuwakana diaka ve kati na nge ; sambu minkiti na nge vandaka bantu ya nene ya ntoto, sambu na nzila ya mpandu na nge, makanda yonso vidisamaka. 24 Menga ya ba mbikudi, ye ya ba santu, ye ya ba yina yonso ya bo fwaka ntoto, menga na bo monanaka kati na yo.

19 Na nima ya mambu yai, mono waka bonso mungungu mosi ya nene ya kibuka ya bantu mingi na zulu, na kutubaka : Aleluya ! Luguluku ye nkembo ye ngolo ya Nzambi na beto ! 2 Sambu ba kusambisama na yandi ikele ya kieleka ye ya masonga ; sambu yandi sambisaka ndumba ya nene yina vandaka kubebisa ntoto na nzila ya bizumba na yandi, ye yandi vutulaka mbela ya menga ya ba mpika na yandi, [na kulombaka yo] na diboko na yandi. 3 Ye bo tubaka diaka na mbala ya zole : Aleluya ! Ye midinga na yandi ke tombuka ba mvu na ba mvu. 4 Ye ba mbuta makumi zole na iya ye bibulu iya bwaka [na ba luse na bo] ye pesaka lukumu na Nzambi yina ikele ya kuvanda¹ na kiti ya kimfum, na kutubaka : Amen ! Aleluya ! 5 Ye mungungu mosi basikaka na kiti ya kimfumu, na kutubaka : Beno kumisa Nzambi na beto, beno yonso ba mpika na yandi ye beno ba yina ke kuwa yandi boma, ya fioti ye ya nene.

6 Ye mono waka bonso mingungu ya kibuka ya bantu mingi, ye bonso mungungu ya ba masa ya nene, ye bonso mungungu mosi ya ba nzasi

---

¹ To : Yina me vanda ; tala lukaya 5. 1, 7.

ya ngolo, na kutubaka : Aleluya ! Sambu *Mfumu Nzambi na beto, Unkwa Ngolo yonso, me kota na luyalu na yandi. 7 Beto yangalala ye beto fuluka na kiese, ye beto pesa yandi nkembo ; sambu nkinsi ya makwela ya Mwana ya dimeme me kwisa ye nketo na yandi na yandi kudiyidikaka ; ye yo pesaminaka yandi na kulwata lele ya lino ya kitoko ya kungenga [ye] ya gedila, sambu lino ya kitoko ikele ba masonga¹ ya ba santu. 9 Ye yandi tubilaka mono : Sonika : Kiese na ba yina me bingama na nkinsi ya makwela ya Mwana ya dimeme. Ye yandi tubilaka mono : Yai ikele ba ndinga ya kieleka ya Nzambi. 10 — Ye mono kubwaka na ntwala ya makulu na yandi sambu na kupesa yandi lukumu. Ye yandi tubaka na mono : Kusala yo ve ; Mono ikele mpangi na nge ya kimpika ye [yina] ya ba mpangi na nge yina ikele na kimbangi ya Yezu : Pesa lukumu na Nzambi, sambu Mpeve ya mbikudulu ikele kimbangi ya Yezu.

11 Ye mono monaka zulu kukanguka : Ye tala mpunda mosi ya mpembe, ye yina vandaka na zulu na yo ya [kubingama] nkwikisa ye kieleka ; ye yandi ke sambisa ye yandi ke nwana mvita na masonga. 12 Ye meso na yandi vandaka kupela bonso tiya ; ye na ntu na yandi vandaka ba mpu ya lukumu mingi ; ye yandi ikele na zina ya kusonama yina muntu mosi ve me kuzaba kaka yandi mosi ; 13 ye yandi me lwata lele mosi ya bo me dindisaka na menga ; ye zina na yandi ke bingama : « Ndinga ya Nzambi ». 14 Ye makesa yina ikele na zulu ke kulanda yandi na ba mpunda ya mpembe, na kulwata lino ya kitoko, ya mpembe ye ya gedila ; 15 ye mbele mosi ya nsongi ye ya meno zole ke basika na munoko na yandi na mpila nde yandi kubudila makanda ; ye yandi ta kutwadisa bo bonso ngungudi ti mwwala ya kibende², ye yandi ikele kuniata kikamuninu ya [vinu] ya nganzi ya makasi ya Nzambi Unkwa ngolo, 16 ye yandi ikele na lele na yandi ye na mumpende na yandi zina mosi ya kusonama : « Ntotila ya ba ntotila, ye Mfumu ya ba mfumu ».

17 Ye mono monaka wanzio mosi ya kutelama kati ya ntangu ; yandi bokaka na mungungu ya ngolo, na kutubaka na ba ndeke yonso yina ke pumbukaka na kati ya zulu : Beno kwisa, beno kudivukisa na madia ya nene ya Nzambi ; 18 na mpila nde beno kudia nsuni ya ba ntotila, ye nsuni ya ba mfumu ya binwani, ye nsuni ya bantu ya ngolo, ye nsuni ya ba mpunda ye ya ba yina me kuvanda na zulu na yo, ye nsuni ya bantu yonso, bantu ya kimpwanza ye bantu ya fioti ye ya nene.

19 Ye mono monaka kibulu, ye ba ntotila ya ntoto, ye binwani na bo ya kuvukana sambu na kunwanisa yina me vanda na zulu ya mpunda ye makesa na yandi. 20 Ye kibulu me bakama ye mbikudi ya mbi yina vandaka ti yandi, yina salaka na ntwala na yandi mambu ya kuyituka na nzila na yo yandi vidisaka ba yina vandaka kubaka kidimbu ya kibulu, ye ba yina vandaka kupesa lukumu na kifwanisu na yandi. Bo zole losamaka ya bumoyi na kati ya kiziba ya tiya na kuyokama na sufulu ; 21 ye ba yina bikalaka fwaka na mbele ya yina vandaka na zulu ya mpunda, yina vandaka kubasika na munoko na yandi, ye ba ndeke yonso fulukaka na nsuni na bo.

20 Ye mono monaka wanzio mosi na kukulumukaka katuka zulu, na kuvandaka na nsabi ya dibulu ya kukonda nsuka ye miniololo mosi ya nene na diboko na yandi. 2 Ye yandi kangaka

¹ To : Bisalu ya masonga ya ba santu (*bonso* 15, 4).

² Tala 12, 5.

dalagoni, nioka ya ntama yina ikele diabulu ye Satana, ye yandi kangaka yandi miniololo mvula difunda mosi ; 3 ye yandi losaka yandi na dibulu ya kukonda nsuka, ye kangisaka yandi ; ye tulaka yandi kidimbu, na mpila nde yandi kuvidisa diaka makanda ve, tii kuna ba mvula difunda mosi kulungisama, na nima na yo, yandi fetele kukangulama sambu na ntangu fioti.

4 Ye mono monaka ba kiti ya kimfumu, ye bo vandilaka yo¹, ye kusambisama pesaminaka bo ; ye miyo ya ba yina zengamaka ntu sambu na kimbangi ya Yezu, ye sambu na ndinga ya Nzambi ; ye ba yina pesaka lukumu ve na kibulu ata na kifwanisu na yandi, ye ba yina bakaka ve kidimbu na mbunzu na bo ye na diboko na bo, ye bo zingaka ye bo yalaka ti Klistu ba mvula difunda mosi : 5 Ba fwa yina bikalaka zingaka ve tii kuna ba mvula difunda mosi lungisamaka. Awa ikele lufutumuku ya ntete. 6 Muntu ya kiese ye ya santu yina me baka kisika na lufutumuku ya ntete : Lufwa ya zole ikele na kiyeka na zulu na bo ve ; kansi bo ta kuvanda ba nganga—Nzambi ya Nzambi ye ya Klistu, ye bo ta kuyala ti yandi ba mvula difunda mosi.

7 Ye ntangu ba mvula difunda mosi ta lungisama, satana ta kangulama na boloko na yandi ; 8 ye yandi ta basika sambu na kuvidisa makanda yina ikele na ba nsongi iya ya ntoto, Gogi ye Magogi, sambu na kuvukisa bo sambu na mvita, ntalu na bo ikele bonso zelo ya nzadi mungwa. 9 Ye tombukaka na bunda ya ntoto, ye bo ziungaka mbanza ya ba santu ye mbanza ya zolama ; ye tiya kulumukaka na zulu [ya katukaka na Nzambi] ye yokaka bo. 10 Ye diabulu yina vidisaka bo losamaka na kiziba ya tiya ye ya sufulu, kuna kibulu ye mbikudi ya luvunu ikele ; ye bo ta yangisama, mwini ye mpipa, ba mvu na ba mvu.

11 Ye mono monaka kiti ya kimfumu ya nene ya mpembe, ye yina vandilaka yo, ntoto ye zulu tinaka na ntwala ya ilungi na yandi ; kisika monanaka sambu na yo ve.

12 Ye mono monaka ba fwa, ya nene ti ya fioti, na kutelamaka na ntwala ya kiti ya kimfumu ; ye mikanda kangulamaka ; ye mukanda mosi ya nkaka kangulamaka yina ikele ya moyo. Ye ba fwa sambisamaka na mpila ya mambu yina sonamaka kati na mikanda, na mpila ya bisalu na bo. 13 Ye nzadi mungwa vutulaka bafwa yina vandaka kati na yo ; ye lufwa ye Hadesi² vutulaka ba fwa yina vandaka kati na yo, ye bo sambisamaka konso muntu na mpila ya bisalu na bo. 14 Ye lufwa ye hadesi losamaka kati na kiziba ya tiya³ : Yai ikele awa lufwa ya zole 15 ye kana yo monana nde muntu kusonama ve na mukanda ya moyo, yandi losama na kiziba ya tiya.

21 Ye mono monaka zulu ya mpa ye ntoto ya mpa ; sambu zulu ya ntete ye ntoto ya ntete yo kwendaka, ye nzadi mungwa ikele diaka ve.

2 Ye mono monaka mbanza ya santu, Yeluzalemi ya mpa na kukulumukaka katuka na Nzambi, ya kuyidikama bonso nketo ya makwela ya bo me yidika mbote—mbote sambu na bakala na yandi. 3 Ye mono waka mungungu ya nene katuka na zulu, na kutubaka : Tala, kisika ya kuzinga⁴

¹ Na Dan.7, bo ke mona muntu mosi ve me vanda na zulu ya ba kiti ya kimfumu.

² Tala lukaya Mat. 11, 23.

³ To : Lufwa yai ya zole, ikele kiziba ya tiya.

⁴ To : Kizingilu, ta kuzinga ; Yoani 1, 14.

ya Nzambi ikele ti bantu, ye yandi ta kuzinga ti bo ; ye bo ta kuvanda nkangu na yandi, ye Nzambi yandi mosi ta kuvanda ti bo, Nzambi na bo. 4 Ye [Nzambi] yandi mosi ta kudipa mansanga yonso ya meso na bo ; ye lufwa ta kuvanda diaka ve ; ye yo ta kuvanda diaka ve ata bufwidi, ata mpasi, sambu mambu ya ntete me lutaka. 5 Ye yina vandaka ya kuvanda na kiti ya kimfumu tubaka : Tala, mono ke sala mambu yonso ya mpa. Ye yandi tubilaka [mono] : Sonika, sambu ba ndinga yai ikele ya kufwana na kutula ntima ye ya kieleka. 6 Ye yandi tubaka na mono : Yo me salama. Mono, mono ikele Alifa ye Omega, luyantiku ye nsuka. Na yina ikele na kiwina mono ta kupesa, mono, ya mpamba, ya nto ya masa ya luzingu. 7 Yina ta kununga ta biadila bima yai, ye mono ta kuvanda Nzambi na yandi, ye yandi ta kuvanda na mono mwana. 8 Kansi na yina me kutala ba yina me konda kikesa, ye ba yina me konda lukwikilu, ye ba yina kudikumisaka mvindu na mambi, ye bafwi bantu, ye bantu ya bizumba, ye bantu ya mpandu, ye ba sambidi biteki, ye bantu yonso ya luvunu, kisika na bo ta kuvanda kati ya kiziba ya tiya ye ya sufulu, yina ikele lufwa ya zole.

9 Ye mosi ya ba wanzio nsambwadi, yina vandaka na ba mbungu nsambwadi ya kufuluka na ba mpasi nsambwadi ya nsuka, kwisaka ye tubilaka mono, na kutubaka : Kwisa awa, mono ta kusonga nge nketo ya dikwela, nketo ya Mwana ya dimeme. 10 Ye yandi nataka mono na kimpeve na zulu ya ngumba mosi ya nda ye ya nene, ye yandi songaka mono mbanza ya santu, Yeluzalemi, na kukulumukaka katuka zulu katuka na Nzambi, 11 na kuvandaka na nkembo ya Nzambi. Nsemo¹ na yo vandaka ya kufwanana na ditadi mosi ya ntalu mingi, bonso ditadi ya Yasipi ya kungenga bonso tala—tala ya gedila kibeni. 12 Yo vandaka ti bibaka ya nene ya nda ; yo vandaka na bielo kumi na zole, ye na bielo ba wanzio kumi na zole, ye ba zina ya sonama [na yo], yina ikele ya makanda kumi na zole ya bana ya Izalaele : 13 Na kisika ya ntangu ke basikaka, bielo tatu ; ye na node, ba kielo tatu ; ye na sudi, ba kielo tatu ; ye na kisika ntangu ke dindaka, ba kielo tatu. 14 Ye kibaka ya nene ye ya nda ya mbanza vandaka na ba lufulu kumi na zole, ye na zulu na yo ba zina kumi na zole ya ba ntumwa ya Mwana ya dimeme.

15 Ye yina vandaka kutubila mono vandaka na mwa—nti ya wolo bonso kiesolo, sambu na kutesa mbanza ye bielo na yo ye kibaka na yo. 16 Ye mbanza tungamaka na bibaka iya ya kiteso mosi, ye nda na yo ye nene na yo ikele kiteso mosi. Ye yandi tesaka mbanza ti mwa—nti, tii na ba sitadi² mafunda kumi na zole : Nda na yo ye nene na ya zulu vandaka kiteso mosi. 17 Ye yandi tesaka kibaka na yo **mfoko** nkama mosi na makumi iya na iya, kitesolo ya bantu, disongidila ya wanzio.

18 Ye kibaka na yo tungamaka na Yasipi ; ye mbanza vandaka ya wolo ya gedila, ya kufwanana na tala—tala ya gedila. 19 Bifulu ya kibaka ya mbanza vandaka ya kuyidika na matadi yonso ya ntalu : Lufulu ya ntete vandaka ya Yasipi, ya zole ya Safili, ya tatu kalasedoni, ya iya Emelodi, 20 ya tanu Saladoni, ya sambanu Saladiusi, ya nsambwadi Kilisolita, ya nana Belili, ya uvwa Topasi, ya kumi Kilisopasi, ya kumi na mosi Yansita, ya kumi na zole Ametista. 21 Ye bielo kumi na zole vandaka na mayaka kumi na zole ; mosi na mosi ya bielo vandaka ya mayaka mosi kaka ; ye bala—bala

¹ To : Nsemo na Yandi.

² Kiteso ya ba kilometele 2000 ye ba metele 70, ntalu ya me pesama na bidimbu

vandaka ya wolo ya gedila bonso tala—tala ke monisaka ndambu yonso. 22 Ye mono monaka tempelo ve kati na yo ; sambu *Mfumu, Nzambi, Unkwa Ngolo, ye Mwana ya dimeme bo ikele tempelo¹ na yo. 23 Ye mbanza ikele na mfunu ya ntangu ve ata ya ngonda, sambu na kungengisa yo, sambu nkembo ya Nzambi ngengisaka yo, ye Mwana ya dimeme ikele mwinda na yo. 24 Ye makanda ta kutambula na nsemo na yo ; ye ba ntotila ya ntoto ta kunatila bo nkembo na bo. 25 Ye bielo ta kangama ve na kilumbu : Sambu mpipa ta vanda ve kuna. 26 Ye bo ta natila yo nkembo ye lukumu ya makanda. 27 Ye ata kima mosi ya mvindu ta kota kati na yo ve, ata yina ke sala mambi ye luvunu : Kansi kaka ba yina me sonama na mukanda ya moyo ya Mwana ya dimeme.

22 Ye yandi songaka mono nzadi mosi ya masa ya moyo², ya kungenga bonso tala—tala, na kubasikaka na kiti ya kimfumu ya Nzambi ye ya Mwana ya dimeme. 2 Na kati—kati ya bala—bala³ na yo ye ya nzadi, na konso simu vandaka nti ya moyo, na kubutaka ba mbuma kumi na zole, na kubutaka mbuma na yo konso ngonda ; ye matiti ya nti ikele sambu na kubelula makanda. 3 Kusingama ta vanda diaka ve ; ye kiti ya kimfumu ya Nzambi ye ya Mwana ya dimeme ta kuvanda kati na yo ; ye ba mpika na yandi ta sadila yandi, 4 ye bo ta mona luse na yandi, ye zina na yandi ta vanda na ba mbunzu na bo. 5 Mpipa ta kuvanda diaka ve, ata mfunu ya mwinda ye ya nsemo ya ntangu ; sambu *Mfumu Nzambi ta ngengisila bo mwinda [na yandi] ; ye bo ta yala ba mvu na mvu.

6 Ye yandi tubilaka : Ba ndinga yai ikele ya kufwana na kutula ntima ye ya kieleka ; ye *Mfumu Nzambi ya ba mpeve ya ba mbikudi, tindaka wanzio na yandi, sambu na kusonga na mpika na yandi mambu yina ta kuma nswalu. 7 Ye tala, mono ke kwisa nswalu. Kiese na yina ke bumba ba ndinga ya mbikudulu ya mukanda yai.

8 Ye ikele mono, Yoani, yina waka ye monaka mambu yai, ye ntangu mono waka ye nde mono monaka, mono bwaka na ntoto sambu na kupesa lukumu na ntwala ya makulu ya wanzio yina vandaka kusonga mono mambu yai. 9 Ye yandi kutuba na mono : Kusala yo ve ; mono ikele mpangi na nge ya kimpika ye [yina] ya ba mpangi na nge ba mbikudi ye ya ba yina ke bumba ba ndinga ya mukanda yai : Pesa lukumu na Nzambi. 10 Yandi kutuba na mono : Kubumba ve ba ndinga ya mbikudulu ya mukanda yai, ntangu me finama. 11 Nde yina ikele ya kukonda masonga yandi sala diaka mambu ya kukonda masonga ; ye nde yina ikele mvindu kudikumisa diaka mvindu ; ye nde yina ikele masonga yandi kusala diaka masonga ; ye nde yina ikele santu yandi kusantisama diaka. 12 Tala, mono ke kwisa nswalu ye lufutu na mono ikele ti mono, sambu na kuvutula na konso muntu na mpila ta kuvanda kisalu na yandi. 13 Mono mono ikele Alifa ti Omega, ya ntete ye ya nsuka, luyantiku ti nsuka.

14 Kiese na ba yina ikele kuyobisa ba mvwela na bo, na mpila nde bo kuvanda na nswa na nti ya moyo ye nde bo kukota na nzila ya bielo kati na mbanza. 15 Na nganda ikele ba mbwa, ye bantu ya mpandu, ye bantu ya bizumba, ye ba fwi bantu, ye ba sambidi biteki, ye konso muntu yina ke zolaka ye ke tubaka luvunu.

¹ Unkwa Ngolo yonso ikele tempelo na yo, ye Mwana ya dimeme.

² Ya luzingu.

³ Bala—bala, *sambu* na kisika.

16 Mono, Yezu, mono tindaka wanzio na mono, sambu na kutela beno kimbangi ya mambu yai kati na mabundu. Mono, mono ikele nsimbula ye dikanda ya Dawidi, mbwetete ya kungenga ya suka. 17 Ye Mpeve ye nketo ya dikwela ke tuba : Kwisa. Ye nde yina ke kuwa kutuba : Kwisa. Ye nde yina ikele na kiwina yandi kwisa ; nde yina zola kubaka masa ya moyo ya mpamba.

18 Mono, mono ke tela kimbangi na konso muntu yina ke wa ba ndinga ya mbikudulu ya mukanda yai, nde kana muntu kuyika na mambu yai, Nzambi ta yikila yandi ba mpasi ya kusonama na mukanda yai ; 19 ye nde kana muntu mosi kukatula kima mosi na ba ndinga ya mukanda ya mbikudulu yai, Nzambi ta katudila yandi kitini na yandi na nti ya moyo ye na mbanza ya santu, yina me sonamaka¹ na kati ya mukanda yai.

20 Yina ke ta kimbangi ya mambu yai ke tuba : E, mono ke kwisa nswalu. —Amen ; kwisa, Mfumu Yezu !

21 Nde dienga ya Yezu Klistu kuvanda na ba santu yonso.

---

¹ To : Mambu yina me sonamaka.